

SPIS TREŚCI

Wstęp	9
Model szkolnictwa powszechnego i wyższego (strategie i działania władz komunistycznych)	25
Lata 1944-1947	25
Szkolnictwo powszechne	26
Szkolnictwo wyższe	35
Po 1947 r. (stalinizacja)	42
Szkolnictwo powszechne	43
Stalinizacja uczelni wyższych	51
Od przedszkola do matury	61
Przedszkola i szkoły podstawowe	62
Szkoły średnie	65
Zasady weryfikacji	68
Przebieg rekrutacji	72
Efekty	75
Weryfikacja w murach szkoły	87
Egzamin dojrzałości	92
Rekrutacja kandydatów na studia wyższe	101
Model rekrutacji i jego realizacja	103
Kto mógł zostać studentem	103
Zebranie danych o kandydatach	105
Komisje wydziałowe i uczelniane (weryfikacja danych i decyzje)	115

Udział pracowników aparatu represji w procesie weryfikacji kandydatów na studia wyższe	123
Deklarowany model weryfikacji przez UB	126
Model w działaniu	128
Wyniki	133
Po immatrykulacji	138
Zakończenie	149
Dokumenty	163
Nr 1. 1947 sierpień 9, Warszawa – Instrukcja Henryka Chmielewskiego, zastępcy dyrektora Departamentu V Ministerstwa Bezpieczeństwa Publicznego, w sprawie wydawania świadectw moralności dla osób ubiegających się o przyjęcia na studia	165
Nr 2. 1948 kwiecień 2, Warszawa – Instrukcja Julii Brystygier, Dyrektor Departamentu V Ministerstwa Bezpieczeństwa Publicznego, w sprawie zbierania przez pracowników aparatu represji charakterystyk kandydatów na wyższe uczelnie	167
Nr 3. 1949, Warszawa – Zgłoszone przez działaczy Związku Akademickiego Młodzieży Polskiej propozycje zmian w sposobie przeprowadzenia weryfikacji osób ubiegających się o przyjęcie na studia w roku akademickim 1949/1950	169
Nr 4. 1949 sierpień 22, Warszawa – Instrukcja Julii Brystygier, dyrektor Departamentu V Ministerstwa Bezpieczeństwa Publicznego, w sprawie udziału pracowników organu bezpieczeństwa w selekcji kandydatów na studia	173
Nr 5. 1949 sierpień 24, Warszawa – Instrukcja Julii Brystygier, dyrektor Departamentu V Ministerstwa Bezpieczeństwa Publicznego, w sprawie selekcji kandydatów na studia wyższe	175
Nr 6. 1949, Poznań – Sprawozdanie z naboru młodzieży na wyższe	

uczelnie w Poznaniu w roku akademickim 1949/1950	177
Nr 7. 1950 luty 27, Warszawa – Pismo ministra oświaty Stanisława Skrzyszewskiego w sprawie udziału szkół średnich w akcji rekrutacji do szkół wyższych	184
Nr 8. 1950 luty, Warszawa - Instrukcja w sprawie wydawania absolwentom szkół średnich zaświadczeń o pochodzeniu społecznym (załącznik nr 1 do pisma Ministerstwa Oświaty z 27 lutego 1950 r.)	189
Nr 9. 1950 luty, Warszawa – Formularz zaświadczenia o pochodzeniu społecznym wypełnianego przez osoby ubiegające się o przyjęcie na studia wyższe (załącznik do pisma Ministerstwa Oświaty z 27 lutego 1950 r.)	192
Nr 10. 1950 kwiecień 13, Warszawa – Instrukcja Julii Brystygier, Dyrektor Departamentu V Ministerstwa Bezpieczeństwa Publicznego, w sprawie udziału pracowników aparatu represji w weryfikacji kandydatów na studia	195
Nr 11. 1950, Warszawa – Sprawozdanie M. Krassowskiego, pełnomocnika ministra szkół wyższych i nauki do spraw rekrutacji młodzieży, z przebiegu rekrutacji kandydatów na pierwszy rok studiów w roku akademickim 1950/1951 na Uniwersytecie Wrocławskim	199
Nr 12. 1951 luty 1, Warszawa - Instrukcja Julii Brystygier, Dyrektor Departamentu V Ministerstwa Bezpieczeństwa Publicznego, w sprawie selekcji kandydatów na studia wyższe w kraju i ZSRR	201
Nr 13. 1951 marzec 7, Warszawa – Instrukcja Ministerstwa Oświaty w sprawie organizacji i zakresu działania Szkolnych Komisji Rekrutacyjnych	205

- Nr 14. 1951 maj 5, Warszawa – Pismo Henryka Garbowskiego, dyrektora Departamentu Szkolnictwa Ogólnokształcącego Ministerstwa Oświaty, w sprawie rekrutacji do szkół średnich 212
- Nr 15. 1951 kwiecień 24, Warszawa – Pismo okólne Karola Więckowskiego, zastępcy dyrektora Departamentu V Ministerstwa Bezpieczeństwa Publicznego, dotyczące wykonania instrukcji nr 2 Departamentu V z 1 lutego 1951 r. w sprawie rekrutacji kandydatów na studia wyższe 215
- Nr 16. 1952 kwiecień 21, Warszawa - Instrukcja Ministerstwa Oświaty w sprawie doboru kandydatów do liceów ogólnokształcących 217
- Nr 17. 1953 styczeń 16, Warszawa - Instrukcja Julii Brystygier, dyrektor Departamentu V Ministerstwa Bezpieczeństwa Publicznego, w sprawie selekcji kandydatów na studia wyższe w kraju i za granicą (projekt) 221
- Nr 18. 1953 maj 4, Warszawa - Instrukcja Ministerstwa Oświaty w sprawie doboru kandydatów do liceów ogólnokształcących 227
- Nr 19. 1953 wrzesień 26, Warszawa – Ocena przebiegu egzaminów wstępnych na uczelniach warszawskich dokonana przez Wydział Oświaty i Szkolnictwa Wyższego Komitetu Centralnego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej 232
- Nr 20. 1954 marzec 30, Warszawa - Instrukcja Ministerstwa Oświaty w sprawie naboru kandydatów do liceów ogólnokształcących 238
- Nr 21. 1954 luty 9, Lublin – Pismo okólne Bolesława Krzywińskiego, Szefa Wojewódzkiego Urzędu Bezpieczeństwa w Lublinie, w sprawie zbierania charakterystyk osób ubiegających się o przyjęcia na studia wyższe 243
- Nr 22. 1954 czerwiec-lipiec, Warszawa (?) – Fragment niepodpisanego Sprawozdania ogólnego z kontroli działalności Powiatowych Komisji

Rekrutacyjnych dokonanej prawdopodobnie przez wizytatorów Ministerstwa Oświaty lub Ministerstwa Szkolnictwa Wyższego i Nauki	246
Wykaz skrótów	254
Bibliografia	256
Indeks osobowy	265